

Font de la Bonaigua

Sant Just Desvern

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Riera de Sant Just.
Emplaçament Dins el recinte de l'Institut Educació Secundari al cantó de la riera.

Coordenades:

Latitud: 41.38905351851
Longitud: 2.0747141572769
UTM Est (X): 422641
UTM Nord (Y): 4582360

Classificació

Número de fitxa 08221 - 99
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Any 1932, 1957
Autoria de l'element: Josep Alemany Juvé (arquitecte)
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Actualment, l'estructura no és visible, ja que queda colgada a 4m. per sota del nivell de circulació de la zona. Les restes conservades estan fortament arrasades, però encara mantenen la planta, amb part dels paraments, el paviment, les escales d'accés i el brocal de la font. La intervenció arqueològica realitzada l'any 2019 també va recuperar una petita part del plafó ceràmic que guarnia la font.

Protecció

Tipus de protecció: Inexistent

Observacions protecció: Des de l'any 2019, les restes estructurals de la font es conserven protegides al subsol amb geotèxtil.

Accés Difícil

Ús actual: Sense ús

Titularitat Pública

Titular: Ajuntament de Sant Just Desvern, Plaça de Jacint Verdaguer, 2,
08960

Fitxes associades:

Boca de la mina de la font de la Bonaigua

Autoria de la fitxa David Torres Rodríguez - Kuanum

Data de registre de la dv., 18/10/2024 - 11:15

fitxa:

Descripció

La Font de la Bonaigua va ser construïda l'any 1933-1932 a partir d'un projecte de l'arquitecte Josep Alemany. Les obres realitzaren una plataforma elevada de planta semicircular amb un parament, també semicircular, d'obra rematada a la part superior amb maons disposats de cantell. A la part frontal, la zona d'accés al recinte des de la riera, hi havia una tanca feta a partir d'un mur acabat amb pilars rectangulars que sostenien una barana de metall. La tanca quedava oberta a la part central, lloc on es disposava una escala de cinc graons, amb la superfície coberta de còdols de riu, que permetia l'accés a la plataforma sobre elevada. El parament de la tanca presentava un acabat encintat per simular una factura en pedra, i la part superior del mur estava rematada amb maons disposats de cantell.

L'espai interior de la plataforma estava pavimentat amb rajoles de fang cuit i al perímetre semicircular s'adossaven bancs d'obra. Just al mig del mur semicircular es trobava el broc de la font, a un nivell inferior, al qual s'accedia a partir d'una escala de quatre graons. Per sobre del brocal de la font, a la paret, hi havia un plafó ceràmic de 48 rajoles policromes amb la representació figurativa d'un personatge femení dret, amb un cànter sota un braç. A la part baixa del plafó figurava la inscripció "FONT DE LA BONA AIGUA".

Història

Els orígens de la font de la Bonaigua es remunten a final del segle XIX quan durant la construcció d'una mina a la zona es descobrí una beta d'aigua, que va quedar conduïda per aquesta mina fins a la riera. L'any 1931, el regidor de l'Ajuntament Miquel Casanova, proposà la recuperació de la font que havia quedat obstruïda per uns aiguats uns mesos abans. La urbanització de l'espai, realitzada l'any 1932, va anar a càrrec de l'Ajuntament de Sant Just Desvern a partir d'un projecte de l'arquitecte municipal Josep Alemany. A tal fi, les propietàries dels terrenys Carme Modolell, Dolors Modolell i Fe Rey Llisuy, cediren al municipi 3000 m² per la construcció d'un parc públic. El tràmit va quedar registrat amb una escriptura sota notari amb la presència de l'alcalde Daniel Cardona i Civit i del regidor Josep Piquet Gelabert, en la qual s'especificava: *"porció de terreny de la pessa de terra del Mas Casa Duran, i de cabuda tres i mitja mojadés, equivalents a una hectàrea, setanta tres àrees i cinquanta tres centiàrees, en la qual hi ha un safareig amb aigua de mina per al servei de la finca; confronta al nord, amb la riera de St. Just; al mitjorn, amb el camí de la muntanya; a sol ixent, amb Na Fe Rey i a ponent, amb el camí de Can Mèlich"*.

La font es va convertir en punt de trobada de santjustencs i santjustenques, especialment els diumenges. Aquesta afluença, que a vegades no gaudia de l'entorn de manera cívica, comportà que el 4 d'abril de 1956 la *Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos* de Sant Just fes un requeriment escrit a l'Ajuntament, demanant mesures per evitar les destrosses que algunes persones causaven en els horts i camps del voltant de la font. En resposta a aquesta demanda, l'Ajuntament es va comprometre a delimitar i vigilar l'espai de la font, establint un acord el 26 d'abril de 1956 en un acte que va aplegar l'alcalde Josep Maria Domènech, altres personalitats del consistori municipal, així com als propietaris dels terrenys circumdants. D'aquest moment és la plantació dels plàtans, algun dels quals encara perduren avui en dia, i la construcció de dos

pous d'accés a la mina propietat dels Modolell.

A finals de la dècada de 1950, a tocar de la font es construí un quiosc de venda de begudes, element que va ser pol d'atracció pels habitants de la població que sovintejaven la font per fer dinars i sopars a la fresca. A més, els concessionaris de l'establiment eren els encarregats de vigilar i tenir cura de les instal·lacions de la font.

L'any 1970 la font va quedar malmesa per uns forts aiguats, fet que sumat a la intoxicació d'alguns veïns i veïnes pel consum d'aigua per aquelles dates, va fer que la Bonaigua comencés a tenir cert desprestigi entre la població. L'any següent, el 1971, l'Ajuntament adquirí més terrenys a la zona amb la idea de construir un centre escolar, terrenys que el 1975 se cedien al Ministerio de Educación per la materialització d'un institut que era inaugurat durant el curs 1978-1979.

La construcció de l'institut, l'abandonament progressiu de les instal·lacions de la font, així com la canalització de la riera amb un col·lector soterrat, van fer que finalment la font de la Bonaigua acabés coberta per quatre metres de sediments desapareixent del paisatge fins a l'any 1992, quan durant les obres d'un col·lector d'aigües residuals tornaren a aparèixer de manera temporal.

L'agost de 2002 es va fer un sondeig arqueològic que va localitzar els graons d'accés a la font, es van documentar i es van tornar a tapar. Anys més tard, el 2019, la font de la Bonaigua va ser objecte d'una intervenció arqueològica per tal de constatar i documentar les restes estructurals que encara es conservaven. Els treballs van deixar a la vista la planta semicircular de la urbanització de la font projectada l'any 1932 per Josep Alemany, així com restes del banc perimetral, les escales d'accés i deu rajoles que formaven part del plafó ceràmic situat a la paret de la font. Després dels treballs arqueològics, les estructures es van protegir amb geotèxtil i van quedar novament cobertes de terra.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT JUST DESVERN (2019). "Recuperem la Font de la Bonaigua. Posar en valor el patrimoni local per gaudir-ne". *Sant Just Desvern El Butlletí*, núm. 316, p. 12-13.

ANGUERA MÚRRIA, Antoni (1992). "Desenterrant la Font de la Bonaigua. La Font de la Bonaigua no està morta". *Vall de Verç*, núm. 140, p. 8, 9 i 12.

ANGUERA MÚRRIA, Antoni (1995). "Història de la Font de la Bonaigua". *Miscel·lània d'Estudis Santjustencs*, núm. 6, p. 116-129.

ARXIU MUNICIPAL DE SANT JUST DESVERN (2019). "La història de la Font de la Bonaigua". *Materials d'arxiu i patrimoni de Sant Just Desvern*. Ajuntament de Sant Just Desvern.

CARDONA, Daniel; DE FABREGUES-BOIXART, Oriol; FERRER, Xavier; GUASCH, David; MALARET, Antoni; MORAN, Josep; NUET, Josep; PANAREDA, Josep Maria; PÉREZ, Jordi; RENOM, Mercè (1987). *Sant Just Desvern, un paisatge i una història*. Ajuntament de Sant Just Desvern, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

FONT GRASA, Pere; REVERTER SALA, Teresa (2010). *L'Abans de Sant Just Desvern: Recull gràfic 1870-1975*. Col·lecció Baix Llobregat. El Papiol: Editorial Efados / Ajuntament de Sant Just Desvern.

QUINTANA CORTÈS, Josep (2002). "Dimarts i 13". *La Vall de Verç*, 1/9/2002, p. 23.

VILA FÀBREGAS, Goretti (2002). *Actualització fitxes arqueològiques: Catàleg i Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic* . Sant Just Desvern.

Enllaços d'interès:

[Recuperem la Font de la Bonaigua. Posar en valor el patrimoni local per gaudir-...](#)

[La Font de la Bonaigua no està morta](#)

<http://patrimoni.santjust.net/mobile/43>

<https://xacpremsa.cultura.gencat.cat/pandora/viewer.vm?id=0000909767&page=23&se...>

